

# Protocol grensoverschrijdend gedrag

## Stichting Bewonersorganisatie Monnikenhof

### Inhoudsopgave

- 1.1. De Stichting Bewonersorganisatie Monnikenhof
- 1.2. Protocol Grensoverschrijdend Gedrag
- 1.3. Begrippen
- 2. Wat te doen bij grensoverschrijdend gedrag?
  - 2.1 Stroomdiagram
  - 2.2 De eerste drie minuten/ dagen/ weken/ maanden
- 3. Het werken met het protocol
  - 3.1 De melding
  - 3.2 Het bestuur
  - 3.3 Inwinnen van advies
  - 3.4 Het gesprek met de betrokkene (indien minderjarig ook ouders)
  - 3.5 Het gesprek met de beschuldigde(n), de vermoedelijke dader(s) (indien minderjarig ook de ouders)
  - 3.6 Aangifte of geen aangifte
  - 3.7 Informatie aan niet direct betrokkenen
  - 3.8 Pers en publiciteit
  - 3.9 Uitkomsten
  - 3.10 Evaluatie
- 4. Afsluiting
  - 4.1 Rapportage
  - 4.2 Feedback

## 1. Inleiding

### 1.1 De Stichting Bewonersorganisatie Monnikenhof

De Stichting Bewonersorganisatie Monnikenhof, verder aan te duiden als de BOM) is al meer dan 12 jaar actief en sinds enkele jaren omvatten de activiteiten ook activiteiten specifiek gericht op jonge kinderen, waaraan enkele honderden kinderen in de leeftijd van 6 tot 13 jaar deelnemen.

Wij hechten eraan dat onze vrijwilligers en deelnemers zich bij ons in een veilige omgeving weten en voelen.

### 1.2 Protocol grensoverschrijdend gedrag

Het protocol heeft betrekking op het gedrag tussen individuen onderling en op het gedrag van een (groep van) individu(en) naar een groep of haar bezit of materiaal. Dit protocol vormt een kader en een leidraad.

Het protocol is een leidraad voor diegenen die ernaar handelen, waarmee zij zich gesteund voelen door de ervaringen van anderen in een eerdere situatie van grensoverschrijdend gedrag. Deze ervaringen leren ons dat de in het protocol aangegeven stappen in de meeste gevallen een adequate benaderingswijze vormen. Let wel: iedere situatie is anders! Gebruik het protocol als leidraad, als je ervan af wilt wijken, kan dat. Maar zorg dan dat je je hiervan bewust bent en dat je uit kunt leggen waarom je af bent gegaan (pas toe of leg uit).

### 1.3 Begrippen

Wat is grensoverschrijdend gedrag?

Er zijn veel verschillende definities van grensoverschrijdend gedrag. Er is dus niet een allesomvattende definitie. Algemeen geldt als definitie van grensoverschrijdend 'bepaalde normen te buiten gaand'. Wanneer is iets grensoverschrijdend? Op het moment dat een kind/jongere, vrijwilliger, trainer, ouder, bestuurder gedrag als grensoverschrijdend ervaart, is het gedrag in principe grensoverschrijdend.

We onderscheiden grensoverschrijdend gedrag in de volgende categorieën:

- Seksueel grensoverschrijdend gedrag (en seksueel misbruik).
- Geweld.
- Diefstal (en verduistering en fraude).

Wat is seksueel misbruik?

Seksueel misbruik is een breed begrip. Het kan variëren van dubbelzinnige opmerkingen tot aanranding en verkrachting.

De Vereniging Nederlandse Organisaties Vrijwilligerswerk heeft in haar notitie Seksueel misbruik de volgende definitie opgesteld:

'Elke vorm van seksueel gedrag of seksuele toenadering, in verbale, non-verbale of fysieke zin, opzettelijk of onopzettelijk, die door de persoon die het ondergaat als ongewenst of gedwongen wordt ervaren; en/of plaatsvindt binnen een ongelijke machtsverhouding (volwassene – kind, hulpverlener – cliënt, leerkracht – leerling, trainer – pupil, leidinggevende – jeugdlid, e.d.); en/of andere handelingen of gedragingen die strafbaar zijn volgens het Wetboek van Strafrecht.' Voor dit protocol hanteren we bovenstaande definitie.

Wat is seksueel grensoverschrijdend gedrag?

Binnen de BOM wordt *elke* vorm van seksuele benadering en misbruik ten opzichte van een kind/jongere gezien als seksueel misbruik.

Als voorbeelden van seksueel grensoverschrijdend gedrag noemen we:

- Een seksueel of erotisch geladen sfeer scheppen, ook via post, telefoon, sms, e-mail of internet en seksueel getinte grappen.
- Ongewenste aanraking: wat we onder ongewenste aanraking verstaan, wordt bepaald door de gevoelens van het kind/ de jongere en niet door de gedachten van de volwassene.

Bij seksueel misbruik gaat het om seksuele handelingen, toenaderingen of contacten die tegen de zin van de minderjarige gebeuren. Deze acties kunnen plaatsvinden in een relatie waarin sprake is van een ongelijke machtsverhouding: de afhankelijkheidsrelatie tussen minderjarige en leidinggevende (iedere volwassene kan in dit opzicht als leidinggevende worden gezien)

Seksueel grensoverschrijdend gedrag kan zowel meisjes als jongens overkomen.

Wat is machtsverschil?

Bij grensoverschrijdend gedrag is er eigenlijk altijd sprake van ongelijkheid in macht tussen slachtoffer(s) en pleger(s).

Dat machtsverschil kan te maken hebben met:

- leeftijd: volwassene tegenover minderjarige; oudere tegenover jongere;
- positie of relatie: vrijwilliger, trainer, bestuurder t.o.v. een kind/ jongere
- aantal: groep tegenover individu;
- fysieke ontwikkeling;
- sekse;
- wel of geen beperking.

Jonge kinderen kunnen moeilijk aangeven of iets als ongewenst of gedwongen wordt ervaren. Een kind bevindt zich namelijk niet in een gelijke positie ten opzichte van een puber, jong volwassene of volwassene. Deze machtsongelijkheid zorgt voor een geringe tot geen keuzevrijheid van het kind! De pleger(s) kan/ kunnen iemand zijn van wie je het allerm minst zou verwachten. Een pleger kan invloed op verschillende manieren aanwenden. De ander kan dat in eerste instantie ervaren als leuk en pas later beseffen hoe vreselijk het was. Soms gebruiken plegers minder subtiele vormen van dwang, zoals dreiging met geweld, emotionele en psychologische druk of chantage om slachtoffer(s) te dwingen tot geheimhouding.

Wat is geweld?

Naast dat we grensoverschrijdend gedrag in het omgangsverkeer kennen, is er ook gewelddadig grensoverschrijdend gedrag. In dit protocol spreken we van opzettelijk (willens en wetens) gepleegd geweld.

Geweld kun je onder verdelen in verschillende categorieën:

- Fysiek geweld (bijvoorbeeld slaan, schieten en seksueel geweld).
- Geestelijk geweld (bijvoorbeeld pesten, dreigend en kleinerend taalgebruik).
- Materieel geweld (bijvoorbeeld het vernielen van andermans eigendommen).
- Digitaal geweld (bijvoorbeeld pesten via social media, WhatsApp, webcam, etc.). Verder valt hier vanzelfsprekend ook onder: geweld met toegebracht ernstig lichamelijk en/of psychisch letsel.

Wat is diefstal of verduistering?

Het wederrechtelijk toe-eigenen van zaken of middelen die een ander toebehoren. Dit is bijvoorbeeld geld of materiaal van de BOM. Maar ook het persoonlijk eigendom van de ander, bijvoorbeeld een fiets of telefoon.

Wat is fraude?

Handelswijze die er in bestaat tot het opzettelijk bedriegen door gegevens te vervalsen of te verzwijgen. Bijvoorbeeld in de administratie van de BOM.

Wat zegt de wet?

In wetgeving is aangegeven wat volgens de wet mag en wat niet mag en welk gedrag daarmee juridisch strafbaar is. Maar ook wanneer gedrag niet strafbaar is of niet wordt vervolgd, kan er toch sprake zijn van overschrijding van normen .

Voorkomen van grensoverschrijdend gedrag

- Aan vrijwilligers (ook bestuurders) , stagiaires en beroepskrachten kan, waar het bestuur dit noodzakelijk acht, vooraf een Verklaring Omtrent gedrag gevraagd. Dat geldt in ieder geval voor degenen die met kwetsbare groepen werken.
- Aan bestuurders, vrijwilligers, stagiaires en beroepskrachten wordt gevraagd alert te zijn op mogelijk grensoverschrijdend gedrag en dit – ook in geval van twijfel- te melden aan de voorzitter of de vertrouwenspersoon.

## **2. Wat te doen bij grensoverschrijdend gedrag?**

### *2.1 Stappenplan*

Er wordt gewerkt volgens onderstaand stappenplan:

Stap 1: Er wordt een melding gedaan of er wordt een feit geconstateerd.

Stap 2: Er wordt een kleine commissie benoemd die mandaat krijgt.

Stap 3: Afhandeling volgens protocol.

Bij de afhandeling worden 3 trajecten gelijktijdig afgehandeld:

1. traject slachtoffer

2. traject dader

3. algemeen traject